

u Grčkoj prije Orfejeva puta u Egipat, prije Hermesa, čak i prije Mojsija. Ali za našu stvar: Orfej je možda u Grčku prenio egipatsku teologiju, ali ne i druge znanosti, zato ga je cijela Grčka, zato su ga pitagorovci i platoničari zvali teologom. Sigurno je da je on tu teologiju zavio mnogim pričama, budući da od Olimpiodora platoničara znademo da je on sve bogove izveo iz jednog jajeta. Iz toga <jajeta> prvi je izašao *Fanes*¹⁰, zatim Noć, zatim ostali. To je pak jaje i prije bilo slavno, kod Zoroastra, koji je iz njega, po Plutarhu u *Ozirisu*, izdvojio 24 boga.

Običaj da se teologiju prenosi u pričama, započeо je Zoroaster, Egipćani su ga prihvatali, a Orfej preuzeo. Poslije Orfeja mnogi su ga drugi kod Grkâ slijedili, od njih su do nas došli samo Hesiod i Homer. A zašto je Zoroaster utemeljio taj običaj, zašto su ga Egipćani i Grci rabili, mislim da je proizašlo upravo od samoga Noe, bez propisa i bez volje mudroga. On je, ako se Berisu može vjerovati, izašavši iz Arke sve znanosti povjerio spisima, a te spise ostavio je Kaldejcima i Armencima, samo svećenicima, a ne drugima, da ih čuvaju i da raspravljaju o njima. To je također učinio poslije prešavši u Egipat i zatim u Italiju kod Oskâ i Etruščana. Njegov sin Ham, boraveći prije u Kaldeji i Perziji, naselio se u Egiptu gdje je isti očev običaj i uspostavio i čuvaо: da se znanosti ne bi proširile u puku. Taj Ham ili njegov sin nazvan je Zoroaster. Njegovi sljedbenici bili su magi Kaldejaca i Perzijanaca i egipatski svećenici; svi oni svoje nauke ili nisu saopćavali nikome iz naroda i čuvali su ih u tajnosti ili, ako su što spisima povjerili, njih su pokazali u obliku zagonetki. Odatle stoji u riječima tog istog Zoroastra: δίζεο ψυχῆς ὄχετόν, »Traži tok duše.«¹¹, μηδὲ κάτω νεύσης, »Ne nagnji se prema dolje.«¹². I druge takve zagonetne <izreke>. Takvi su kod Trismegista *Pojava Poimandra*¹³, i onaj

¹⁰ Usp. HERM. In Phdr. 162.6 – 7, Ἐνδον μὲν γὰρ ἐν τῷ ἀδύτῳ τῆς Νυκτὸς κάθηται ὁ Φάνης· ἐν μέσῳ δὲ ἡ Νὺξ μαντεύουσα τοῖς θεοῖς·

¹¹ Usp. ORAC. CHALD. Fragm. 110.1, Δίζεο καὶ ψυχῆς ὄχετόν;

¹² Usp. ORAC. CHALD. Fragm. 163.1 i 164.1, Μηδὲ κάτω νεύσης

¹³ Usp. CORP. HERM. ἘΡΜΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ ΠΟΙΜΑΝΔΡΗΣ – Petrić naslovljava kao *Pojava Poimandra*, jer se u početku spisa Poimander iznenada pojavljuje.